

Salgından 2030'a: Feministler Sistemin Değişmesini İstiyor Ekonomik Faydaların Paylaşılması

BU NOKTAYA NASIL GELDİK?

2015 yılında dünya, sürdürülebilir kalkınma konusunda 17 amaçtan oluşan bir yol haritası çizmekte uzlaşmıştı: [2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları](#). Başarırsa, herkesin [insana yakışır bir işinin](#), sürdürülebilir ekonomik gelişmenin, ülkelerin kendi içindeki ve ülkeler arasındaki [eşitsizliklerde gözle görülür azalmanın](#) olduğu daha adil, eşit, sürdürülebilir bir dünyada yaşayacaktık. Bu yol haritasıyla, [toplumsal cinsiyet eşitliğinin](#) sağlanması başlı başına bir amaç olduğu gibi, Amaçların tamamının gerçekleştirilmesi için elzem ve her adımda göz önünde bulundurulması gereken bir amaç olacaktı.

COVID-19 salgını öncesinde bile **ataerki ve neoliberal kapitalizm** gibi krizle daha da derinleşen eşitsizlikleri yaratan ve devam ettiren sistemler yüzünden Amaçları gerçekleştirme [yolunda değildik](#).

Neoliberal kapitalist ekonomik sistemler, kadınların emeğini düşük ücret ödeme, geçici ve kayıt dışı hale getirme dahil olmak üzere bir rekabet üstünlüğü kaynağı olarak sömürüyor ve değersizleştiriyor. [Yatırımcı-devlet uyumsuzluk çözümü hükümleri](#) gibi ticaret politikaları, devletleri kadınların ve kız çocuklarının tüm çeşitlilikleriyle faydalanabileceği, yoksullara yönelik politikalar üretmekten alıkoymuyor.

Neoliberal ekonomik model ile uyumlu olarak **borç ödeme stratejileri ve koşulları**, eşitsizlikleri pekiştiren uygulamalar içermektedir. COVID-19 salgını bağlamında, sosyal koruma kapsamının daraltılması, kamu hizmetlerinin özelleştirilmesi ve işgücü esnekleştirme reformları dahil olmak üzere bu stratejiler, kadınları ve kız çocuklarını hizmetlerdeki boşlukları doldurmaya ve insana yakışır işe erişimlerini azaltmaya zorlar.

"Ev işçilerinin hayatları kendileri ve aileleri dışında kimin için önemli? Ne olursa olsun emeğimizi istiyorlar ama yaşamlarımızla empati kurmuyorlar."

Preta Rara, Brezilya

Rio de Janeiro'da COVID-19 nedeniyle ölen ilk kişi olan Cleonice Gonçalves, yurtdışından tatilden dönen işvereninden virüsü kapmış olan 63 yaşındaki bir ev işçisiydi. İş yerinde hastalandıktan sonra ve yoğun bakım ünitesi olmayan yerel bir hastaneye gitmeden önce, eve iki saatlik bir taksi yolculuğu yaptı. Bundan kısa bir süre sonra da vefat etti. Krizin ardından aktivistler, pek çoğu orantısız bir şekilde Afrika kökenli Brezilyalı olan ve sayısı neredeyse 7 milyonu bulan ev işçisinin hakları için, kampanyayı hazırlayanlardan birinin deyişiyle, "[yapısal ırkçı bir toplum](#)" içinde örgütlendi.

"Herkesin evde kalmak gibi bir halk sağlığı zorunluluğu varken sadece kadınların toplumca zorlanan, orantısız bir ev işi sorumluluğunu üzerine alma durumu var." Moira Donegan

Bu sistemlerin bir sonucu olarak, salgın öncesi küreselde nüfusun %61'i kayıt dışı çalışırken, düşük geliri ülkelerde [kadın çalışanların %92'si kayıt dışı sektörde istihdam edilmekteydi](#). Halk sağlığı önlemleri **kayıt dışı işçileri** çalışmayı bırakmaya veya çalışma biçimlerini uyarlamaya zorluyor; bu da gelirlerinin azalmasına yol açarken, aynı zamanda onları COVID bulaşı veya şiddet, taciz ya da devlet otoritelerince tutuklanma riskiyle karşı karşıya bırakıyor. Pek çoğu [göçmen](#) olan [ev işçileri](#) çoğunlukla ücretli hastalık izni gibi temel çalışma haklarından yoksun. Bu işçilerin bazısından [daha fazla ve uygun koruma tedbirleri olmaksızın çalışması](#) istenirken, diğerlerine çalışmaması söylenmiş ve bu yüzden de tazminat alamamışlardır.

Ataerki, toplumları kadınların ve kız çocuklarının hayatlarına daha az değer verecek, **ücretli ve ücretsiz bakım ve ev işlerinin** yükünü kadınlara ve kız çocuklarına yükleyecek ve hizmet eden konumlarını devam ettirmek için şiddete ve diğer denetim biçimlerine göz yumacak şekilde

şekillendirir. COVID-19 krizi öncesinde kadınlar ve kız çocukları, erkeklere ve oğlan çocuklarına göre **2 ila 14 kat daha fazla bakım emeği** veriyordu. Bu rakam, ülkelerin kendi içinde ve ülkeler arası eşitsizliklerin yansımasıdır. Salgın esnasında kreşlerin ve okulların kapanması, yaşlıların ve hastaların bakım ihtiyacının artması ve dolup taşan sağlık sistemi, omuzlarındaki yükü daha da ağırlaştırmıştır. Ayrıca, kadınların **ücretli bakım işlerinde çalışanlar** arasında, bilhassa sağlık sisteminde temsili oldukça yüksektir. Ön saflarda çalışan bu kişiler, kriz sona erdiğinde kilit çalışan olarak kabul edilmelidir.

Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, COVID-19 yanında “**görünmez salgın**” halini aldı. Kadınlar, kız çocukları ve **cinsiyet normlarına uymayanlar** istismarcı partnerleriyle, ebeveynleriyle ya da diğer istismarcı aile üyeleriyle “evde kalmaya” zorlanıyor. Krizin öncesindeki 12 ay süresince 15-49 yaş arası **her beş kadından birinin** yakın partner şiddetine maruz bırakıldığı rapor edildi. Şimdilerde **kadın cinayetleri** de dahil olmak üzere **toplumsal cinsiyete dayalı şiddet oranları** sosyal izolasyon önlemleri, salgının getirdiği stres ve **adalete erişim yetersizliği** sebepleriyle yükselmiş durumda. Kadınlar, kız çocukları ve toplumsal cinsiyet normlarına uymayanlar için bir risk haline gelen şiddet artışına müdahale etmek için tüm hükümetler toplumsal cinsiyete dayalı şiddet hizmetlerini incelememiş, bunlara kaynak sağlamamış ve bunları politikalarına adapte etmemiştir.

WOMEN'S MAJOR GROUP TAVSİYELERİ

Aşağıdakiler ve serinin tamamındaki tavsiyeler, COVID-19 krizinden herkes için adil ve eşit bir dünya kurmaya ve 2030 Hedeflerini gerçekleştirmeye hazır bir şekilde çıkmak için gereken çeşitli bütünsel çözümler sunmaktadır.

- Bilhassa sosyal programlarla ve kamu hizmetleriyle ilgili olan **tasarruf tedbirlerini** uygulamaktan kaçının. Kamu hizmetlerinin **özelleştirilmesine** son verin.
- Mevcut sistemlere yetersiz bir şekilde dahil olan **ev ve bakım işçileri, kayıt dışı sektör işçileri, göçmen işçiler ve seks işçileri de** dahil olmak üzere tüm işçiler için insana yakışır iş, geçindirebilecek maaş ve güvenli fiziksel çalışma ortamları sağlayın.
- **Toplumsal cinsiyete dayalı şiddetteki** artışa müdahale etmek için BM kuruluşlarının (**WHO, UN Women, ve UNFPA**) rehberliğinde eylem planları oluşturun ve bunlara kaynak sağlayın. Toplumsal cinsiyete dayalı şiddetle alakalı hizmetleri zaruri hizmetler haline getirin ve bu hizmetleri genişleterek COVID-19 krizine uyarlayın.
- **Ataerkil toplumsal cinsiyet normlarını** aşağıdakileri yapma amacıyla kalıcı bir şekilde değiştirmek için feminist örgütlerle birlikte çalışın ve onları finansal da dahil olmak üzere destek verin:
 - Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet biçimlerini ve tüm zarar verici eylemleri ortadan kaldırmak;
 - **Ev içi ve bakım emeğini** tanımak, görünür kılmak ve demokratikleştirmek;
 - Politika oluşturma sürecinin tüm aşamalarına ilgili toplulukları dahil eden, **insan hakları temelli ve toplumsal cinsiyete duyarlı politika üretmeyi** kurumsallaştırmak.

Women's
Major Group
Creating a Just &
Sustainable Future